

AANBEVELINGEN

INZAKE VROUWEN EN KLIMAAT

Funded by
the European Union

SAMENVATTING VAN DE RAPPORTAGE

Wereldwijd worden moeizaam verworven vrouwenrechten inzake gendergelijkheid stelselmatig afgebroken, ook in de Europese Unie (EU), met krimpde ruimte voor het maatschappelijk middenveld, afnemende financieringsmogelijkheden, en aanvallen op vrouwenrechten, met name op de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

Tegelijkertijd verliest het ambitieuze klimaatbeleid politieke steun, omdat instanties en overheden de ambitieuze plannen om de klimaatcrisis te bestrijden, afzwakken. Ze opteren voor “deregulering” met het excuus van administratieve lasten en / of onnodige kosten.

De klimaatverandering raakt niet iedereen in gelijke mate want het is niet neutraal: vrouwen en meisjes, met name degenen die leven in armoede, in conflictsituaties, ontheemd zijn, en discriminatie of andere vormen van marginalisatie ervaren, worden in grotere mate geconfronteerd met de grote gevolgen ervan. Zij lijden onder voedsel- en (drink-)watertekorten, ontheemding en dragen de lasten van mantelzorgtaken.

Ondanks het duidelijke bewijs van de centrale rol van vrouwen in de aanpak van klimaatverandering, met name in leidinggevende posities en in sectoren zoals duurzaamheidsrapportages door bedrijven en informatie- en communicatietechnologie (ICT), die nauw verbonden zijn met klimaat, blijven zij zwaar ondervertegenwoordigd in de besluitvormingsprocessen, waaronder klimaatbeleid.

Tegelijkertijd zijn vrouwen vaak de eersten en zwaarst getroffen van de gevolgen van de klimaatverandering, evenals door slecht uitgedachte mitigatie- en aanpassingsmaatregelen die geen rekening houden met bestaande ongelijkheden tussen vrouwen en mannen. Het uitsluiten van vrouwen resulteert in klimaatbeleid dat niet alleen niet neutraal is, maar zelfs onvolledig is.

Het is tijd dat de EU-instituties het sterke verband tussen vrouwenrechten en klimaatverandering erkennen: de democratische backlash een halt toeroepen en zich committeren aan transformatieve klimaatacties wat een gendersensitieve aanpak vereist die dit verband erkent. En gelijkheid, gelijke participatie en sociale rechtvaardigheid centraal stelt in een rechtvaardige transitie.

Om de feitelijke en systemische belemmeringen voor een gendersensitief klimaatbeleid beter te begrijpen, heeft EWL een tweejarig project verzorgd onder de titel “Vrouwen in het klimaat”, gericht op het versterken van gendergelijkheid in het EU-klimaatbeleid. Dit initiatief verenigde betrokkenen uit zes EU-lidstaten (Roemenië, Bulgarije, Tsjechië, Nederland, Portugal en Finland), die ieder onderzoek en bewijsmateriaal verzamelden over de uiteenlopende gevolgen van klimaatverandering voor vrouwen en meisjes. Elk land organiseerde een nationaal evenement met experts om het onderwerp te bespreken en kwam met nationale aanbevelingen, die dit rapport nader uitwerkt en vertaalt naar concrete voorstellen op EU-niveau.

Cruciale problemen werden geïdentificeerd. Systemische opstakels om te komen tot gendersensitief klimaatbeleid betreffen onder meer, een tekort aan naar geslacht uitgesplitste data binnen de milieu- en klimaatbeleidskaders, wat een goede beoordeling van de kwetsbaarheden en bijdragen van vrouwen verhindert; de afwezigheid van gender impact analyses (gia) in nationale en lokale klimaatstrategieën, wat leidt tot ‘genderblinde’ besluitvorming; en de stelselmatige onderfinanciering van organisaties die actief zijn op het snijvlak van vrouwenrechten en klimaatrechtvaardigheid, waardoor hun mogelijkheden om beleid te beïnvloeden of effectieve modellen op te schalen, worden beperkt.

Om de klimaatverandering effectief aan te pakken zonder vrouwenrechten te ondermijnen, ontwikkelde EWL een serie aanbevelingen die zich richten op: institutionele integratie van gendergelijkheid; vertegenwoordiging van vrouwen en relevante participatie in klimaatbeleid; financiering, werkgelegenheid en de ‘groene economie’; onderwijs en training; en evaluatie- en monitoringmechanismen.

Gefinancierd door de Europese Unie. De geuite standpunten en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en komen niet noodzakelijk overeen met die van de Europese Unie of het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch de subsidieverstrekker kan aansprakelijk worden gesteld voor deze standpunten en meningen.